

РЕЦЕНЗІЯ

**на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії
в Інституті екології Карпат НАН України
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
зі спеціальності 101 Екологія, галузі знань 10 «Природничі науки»**

Освітньо-наукова програма (ОНП) підготовки здобувачів ступеня доктора філософії за спеціальністю 101 Екологія в Інституті екології Карпат НАН України є цілісним, науково обґрунтованим та актуальним документом, що відповідає сучасним вимогам до підготовки висококваліфікованих наукових кадрів у галузі природничих наук.

ОНП спрямована на формування у здобувачів комплексу теоретичних знань, методологічних підходів та практичних навичок, необхідних для здійснення самостійної науково-дослідної діяльності у сфері екології, охорони довкілля, збереження біорізноманіття та раціонального природокористування. Мета ОНП чітко сформульована та повністю відповідає завданням третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, а саме – підготовці фахівців, здатних продукувати нові наукові знання, розв'язувати комплексні екологічні проблеми та здійснювати оригінальні дослідження, результати яких мають наукову новизну та практичне значення.

Позитивною рисою освітньо-наукової програми є її чітка структурованість та логічна послідовність освітніх і наукових компонентів. Освітня складова ОНП є збалансованою та охоплює ключові дисципліни, необхідні для підготовки доктора філософії, зокрема філософію науки, методологію наукових досліджень, сучасні проблеми екології, питання збереження біорізноманіття, екології екосистем, природоохоронного менеджменту, педагогічної підготовки та наукового семінару. Наявність вибіркової дисципліни забезпечує індивідуалізацію освітньої траєкторії аспірантів відповідно до тематики їхніх досліджень.

Особливої уваги заслуговує наукова складова ОНП, яка передбачає поетапне виконання дисертаційного дослідження протягом чотирьох років навчання. Послідовність етапів – від формування дослідницької пропозиції до завершення дисертації та її попередньої експертизи – є методично вираженою та відповідає принципам академічної підготовки PhD. Важливо, що ОНП передбачає регулярне звітування аспірантів щодо виконання індивідуального плану, що сприяє системності та контролю якості наукової роботи.

Суттєвою перевагою ОНП є її актуальність у контексті сучасних екологічних викликів, зокрема змін клімату, антропогенного навантаження на екосистеми, необхідності збереження біорізноманіття та реалізації принципів сталого розвитку. Включення до програмних компетентностей і результатів навчання положень, пов'язаних із глобальними цілями сталого розвитку, свідчить про відповідність ОНП сучасним міжнародним тенденціям у сфері екологічної науки та освіти.

Важливим аспектом є виражена регіональна та наукова унікальність ОНП, зумовлена специфікою діяльності Інституту екології Карпат НАН України. Акцент на дослідженні природних і антропогенно-трансформованих екосистем Карпатського регіону, природоохоронних територій, біосферних резерватів та адаптації екосистем до кліматичних змін значно підвищує практичну цінність підготовки аспірантів.

Кадрове, матеріально-технічне та науково-методичне забезпечення ОНП можна оцінити як достатнє та таке, що відповідає вимогам до реалізації освітньо-наукових програм третього рівня вищої освіти. Наявність спеціалізованих лабораторій, польових стаціонарів,

наукових полігонів, гербарію та сучасного обладнання створює належні умови для проведення якісних експериментальних і польових досліджень.

До безперечних переваг ОНП також належить орієнтація на міжнародну та національну академічну мобільність, участь у міжнародних мережах докторських шкіл, зокрема в межах проекту Erasmus+ INTENSE, що сприяє інтеграції здобувачів у міжнародний науковий простір.

Разом з тим, з метою подальшого вдосконалення ОНП доцільно рекомендувати:

- розширити перелік вибіркових дисциплін за напрямками GIS-аналізу та моделювання кліматичних змін;
- посилити компонент академічного письма англійською мовою для підготовки публікацій у виданнях, що індексуються у виданнях Scopus та Web of Science;

Загалом, освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії в Інституті екології Карпат НАН України третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 101 Екологія є актуальною, змістовно наповненою, структурованою і методично виваженою та відповідає сучасним вимогам до підготовки докторів філософії у галузі природничих наук. Освітньо-наукова програма заслуговує на позитивну оцінку та може бути рекомендована до реалізації.

Завідувач кафедри ландшафтної архітектури,
садово-паркового господарства та урбоекології
Національного лісотехнічного університету України,
доктор сільськогосподарських наук, професор

 Ярослав ГЕНИК

11.05.2022 р.

